

**Силабус курсу
Історія театру**

**Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма « Акторське мистецтво»**

**Дні занять: п'ятниця
Консультації: середа**

Рік навчання: 1-3, Семестр: 1-6

Кількість кредитів: 12 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

Канд. мист., доц. **Ванюга Людмила Степанівна**

Контактна інформація

Ludmyla.vanyuha@ukr.net +380988846888

Опис дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Історія театру» складена відповідно до освітньої програми «Акторське мистецтво» підготовки бакалаврів спеціальності «Сценічне мистецтво». Предметом вивчення навчальної дисципліни є світовий театральний процес: історія виникнення та розвитку жанрів драматургії, види театру (опера, балет, оперета, ляльковий, музично-драматичний, пантоміми та ін.), жанрова багатоманітність (театр комедії, поезії, моди, естради, еротики, хореографічних мініатюр та ін.), художні особливості театру, мистецтво актора, режисер – організатор вистави, художник та сценографія, глядач.

Структура курсу

Години			Тема	Результати навчання
ле кц.	се м.	са м. р		
4	4	8	1. Давньогрецький театр	Знати улаштування та художні особливості давньогрецького театру. Характеризувати основні жанри давньогрецької драматургії. Аналізувати творчість античних драматургів. Визначати значення давньогрецького театру в подальшій історії розвитку світової культури.
2	2	4	2. Римський театр	Знати організацію театралізованих видовищ у Римській імперії, їх відмінність від давньогрецького театру. Аналізувати творчість найвідоміших римських комедіографів та трагіків. Характеризувати видовища цирку та амфітеатру.
2	2	4	3. Народні витоки середньовічного театру	Характеризувати середньовічні види мистецтва
2	2	4	4. Основні жанри середньовічного театру	Знати і характеризувати основні жанри середньовічного театру

2	2	4	5. Італійський театр	Знати й аналізувати драматургію італійських письменників-гуманістів (Аріосто, Маккіавелі, Торквато Тассо). Знати художньо-естетичні особливості комедії дель арте
2	2	4	6. Іспанський театр.	Знати й аналізувати розвиток іспанського театру. Орієнтуватися в творчості Лопе де Вега, Мігеля де Сервантеса, Тірасо де Моліна, Кальдерона де ла Барки
2	2	4	7. Англійський театр	Знати й аналізувати театральний процес в Англії наприкінці XVI – початку XVIIст.; своєрідність англійського гуманізму: «Університетські уми». Визначати проблеми творчості Крістофера Марло. Аналізувати творчість Шекспіра, знати періодизацію його творчості.
2	2	4	8. Творчість П'єра Корнеля і Жана Расіна.	Знати театральну теорію класицизму; сценічні канони акторського виконання. Аналізувати творчість драматургів-трагіків: П'єра Корнеля і Жана Расіна, вплив їхньої творчості на розвиток сценічного мистецтва інших країн Європи.
2	2	4	9. Жан Батист Мольєр – творець жанру високої комедії.	Знати творчість драматурга. Аналізувати п'єси.
2	2	4	10. Німецький класицизм	
2	2	4	11. Англійський театр епохи Просвітництва (XVIII ст.)	Характеризувати принципи епохи Просвітництва. Орієнтуватися в жанрах: міщанська драма, або буржуазна трагедія, пантоміма, баладна опера та репетиція. Знати творчість Річарда Брінслі Шерідана.
2	2	4	12. Французький театр епохи Просвітництва (XVIII ст.)	Характеризувати принципи французького Просвітництва. Знати творчість драматургів: Вольтера, Дідро, П.Бомарше.
2	2	4	13. Італійський театр епохи Просвітництва (XVIII ст.)	Характеризувати принципи італійського Просвітництва. Аналізувати творчість Карло Гольдоні та його внесок у розвиток італійського театру.
2	2	4	14. Німецький театр епохи Просвітництва (XVIII ст.)	Характеризувати принципи італійського Просвітництва. Знати творчість драматургів :Лессінга, Гете, Фрідріха Шіллера ; акторів: Кароліни Нейбер та Фрідріха Шредера.
2	2	4	15. Французький театр	Знати театральну теорію Романтизму. Аналізувати творчість Віктора Гюго. Характеризувати новий тип героя-бунтаря у творчості акторів П.Бокажа, М.Дорваль, Ф.Леметра. Вплив романтизму на мистецтво класицистичної актриси Е.Решель.
2	2	4	16. Англійський театр	Розкрити тему романтичного бунту у творчості актора Едмунда Кіна. Характеризувати творчість Джоржа Гордона Байрона.
2	2	4	17. Польський театр	Розкрити зв'язок польського романтизму з національно-визвольною боротьбою. Аналізувати драматичну поему Адама Міцкевича «Дзяди», її сценічну історію; драми Юліуша Словацького «Кардіан», «Лілла Венеда».
2	2	4	18. Романтизм в драматичному мистецтві Росії	Знати та характеризувати діяльність видатних російських драматургів, режисерів та акторів періоду романтизму.

2	2	4	19. Французький театр кінця XIX – початку XX ст	Визначати роль роману в утвердженні реалізму в західноєвропейській літературі. Характеризувати творчість Еміль Золя. Знати основні принципи символізму його представників.
2	2	4	20. Англійський театр кінця XIX – початку XX ст	Аналізувати творчість Оскара Уайльда та Б.Шоу .
2	2	4	21. Норвезький театр кінця XIX – початку XX ст	Характеризувати психологізм і смислову критику буржуазної моралі в творах Ібсена («Нора», «Привиди»); новаторство Ібсена в галузі драматургії.
2	2	4	22 Німецький театр кінця XIX – початку XX ст	Аналізувати творчі пошуки драматургів нових сценічних форм для виявлення нового змісту. Визначати елементи символізму в творчості Гауптмана.
2	2	4	23. Театр Західної Європи XXст	Знати творчість найбільш відомих режисерів Західної Європи початку XX ст. – Макса Рейнхарда, Гордона Крега. Визначати принципи політичного театру Бертольда Брехта і його вплив на розвиток світового сценічного мистецтва. Характеризувати драматургічну творчість Фредеріко Гарсія Лорка, розвиток методу Б.Брехта в драматургії Ф.Дюренматта, М.Фріша, П.Вайса, антибуржуазна спрямованість творчості французьких драматургів (Ж.-П. Сарт), режисерів (Ж.Вілар, Р.Плаштон), акторів (Ж.Філіп, Ж.Л.Барро)
2	2	4	24. Театр США XXст	Визначати демократичні тенденції в драматургії США (А.Мюллер, У.Сароян, Т.Уільямс). Давати визначення «Театру абсурду». Знати проблематика творчості Е.Іонеску, С.Бекета, Ж.Жене.
2	2	4	25. Польський театр	Аналізувати драматургію А.Фредро, Габрієлі Запольської, творчість акторів Юліуша Остерви, Стефана Ярача та режисерів Станіслава Козмьяна та Леона Шіллера. Знати про діяльність театру-лабораторії під керівництвом Єжі Гротовського.
6/6	6	12	26. Російський театр	Знати та характеризувати діяльність видатних російських драматургів, режисерів та акторів XXст.
2/2	2	4	27. Старовинний український театр	Характеризувати народні джерела українського театру. Визначати елементи театру і драми в народних іграх та обрядах.
2/2			28. Шкільний театр	Знати період виникнення шкільного театру. Визначати зміст шкільних драм.
2/2			29. Вертепна драма	Знати період виникнення народного лялькового театру «Вертеп», характер та сюжети вертепної вистави.
2/2			30. Кріпацький театр	Давати характеристику діяльності кріпацьких театрів. Орієнтуватися в творчості І.Котляревського, Г.Квітки-Основ'яненка, М.Щепкіна, Т.Шевченка.
6/6			31. Театр другої половини XIX ст.	Знати про діяльність першого професійного театру товариства «Руська бесіда», визначати художньо-естетичну спрямованість труп театру корифеїв, аналізувати творчість братів Тобілевичів (І. Карпенка-Карого, М. Садовського, П. Саксаганського), М.Старицького, М.Заньковецької та ін.

6/6		32.Театр кінця XIX – початку XX ст.	Аналізувати драматичні твори Лесі Українки, І.Франка. Знати періоди творчості Леся Курбаса, передумови створення драматичного театру ім. І.Франка під керівництвом Г.Юри
6/6		33.Театр 20-30-х років XX ст.	Знати про діяльність Мистецького об'єднання (МОБ) «Березіль» у Києві (1922), театру ім. М.Заньковецької (1922), Особливості їх творчого обличчя. Аналізувати передумови народження і становлення нової української драматургії. Давати оцінку драматичних подій 30-х років, особливостей цього періоду.
2/2		34. Театр 40-60-х років XX ст.	Аналізувати соціокультурний контекст діяльності театрів у довоєнний та повоєнний період. Знати про діяльність українських театрів в період німецької окупації.
2/2		35. Театр 70-80-х років XX ст.	Характеризувати діяльність провідних театрів України: ім. І.Франка в м. Києві, ім. М.Заньковецької у Львові та ім. Т.Г.Шевченка у Харкові.
2/2		36.Театр кінця XX початку XXI ст.	Аналізувати творчість акторів сучасної української сцени. Давати оцінку театру незалежної України у світовому просторі.

Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності та результати навчання
ЗК 11	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ФК 7	Здатність виявляти тенденції розвитку сучасного театрального процесу, орієнтуватися в усій різноманітності театрально-сценічної, драматургічної, театрознавчої діяльності.
ФК 8	Здатність розкривати художню та змістову концепцію, своєрідність театральних вистав різних жанрів, напрямків, стилів.
ФК 11	Здатність здійснювати аргументований критичний аналіз вистав, готувати театрально-критичні матеріали різного жанру. Уміння чітко і зрозуміло викласти свій задум.
ФК 15	Здатність виконувати пошук джерел, які мають відношення до професійної діяльності, здатність їх критично оцінювати, базуючись на фахових знаннях.
ФК 16	Уміння користуватися науковою літературою, архівними матеріалами. Здатність займатися самоосвітою.
ПРН 1	Володіти культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу і синтезу в професійній діяльності.
ПРН 12	Розуміти наукові публікації за обраною спеціалізацією і відслідковувати найновіші досягнення за цією спеціалізацією, спілкуючись з колегами
ПРН 17	Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку музики, літератури, образотворчого мистецтва, кіно; історичні та сучасні факти про життя і творчість видатних особистостей у сфері мистецтва
ПРН 18	Орієнтуватися у різних напрямках театрально-сценічної, драматургічної, режисерської діяльності.

ПРН 20	Розкривати драматургічну та режисерську концепції, своєрідність театральних постановок різних жанрів, напрямів і стилів.
ПРН 23	Випускники зможуть здійснювати аргументований критичний аналіз вистав та фільмів, готувати театральні-критичні матеріали різного жанру.

Літературні джерела

1. Оскар Г.Броккет, Франклін Г.Гілді. Історія театру (10-те видання)/Пер. з англійської: Тетяна Дитина, Назар Козак, Ганна Лелів, Галина Сташків. Львів: Літопис, 2014. 730с.
2. Патріс Паві. Словник театру. Львів, 2006. 640с.
3. Стайн Джон. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 1. Реалізм і натуралізм. Переклад з англійської. Львів, 2003. 256с.
4. Стайн Джон. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. Переклад з англійської. Львів, 2003. 272с.
5. Стайн Джон. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 3. Експресіонізм та епічний театр. Переклад з англійської. Львів, 2003. 272с.
6. Григор Лужницький. Український театр. Наукові праці, статті рецензії:Збірник праць. Львів, 2004. Т. 1.Наукові праці. 344с.
7. Григор Лужницький. Український театр. Наукові праці, статті рецензії:Збірник праць. Львів, 2004. Т. 2. Статті, рецензії. 360с.
8. Єрмакова Н. Березилівська культура: Історія, досвід./ Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. Київ, 2012. 512с.
9. Богдан Козак. Театральні відлуння. Ліга-Прес, Львів, 2010. 452с.
10. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз). Київ, 2000. 160с.
11. Липківська А.К. Драматичний театр України новітньої доби (кінець ХХ – початок ХХІст.) Довідково-аналітичні матеріали до колективних монографій «Нариси з історії театального мистецтва України ХХст.» та «Театральне мистецтво України ХХ століття:антологія вистав». Наукове видання. Київ, 2011. 48с.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування : відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Поточне тестування та самостійна робота	50
Виконання індивідуального завдання	20
Підсумковий контроль	30